

Γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν κατά των εκπομπών ρυπογόνων αερίων και σωματιδίων που προέρχονται από κινητήρες προοριζόμενους για την πρόωση των γεωργικών ή δασικών ελκυστήρων και με την τροποποίηση της οδηγίας 74/150/ΕΟΚ του Συμβουλίου»⁽¹⁾

(1999/C 101/03)

Στις 23 Οκτωβρίου 1998, και σύμφωνα με το άρθρο 100 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω πρόταση.

Το τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, κατήρτισε τη γνωμοδότησή του στις 19 Ιανουαρίου 1999 βάσει της εισαγωγικής έκθεσης του κ. Bagliano.

Κατά την 360ή σύνοδο ολομέλειας της 27ης Ιανουαρίου 1999 (συνεδρίαση της 27ης Ιανουαρίου), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 97 ψήφους υπέρ, 1 κατά και 4 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Αυτή η «πρόταση» οδηγίας προέκυψε από τη δέσμευση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που περιλαμβάνεται στην 6η αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 97/68/ΕΚ σχετικά με τις «διατάξεις που πρέπει να υιοθετηθούν κατά των εκπομπών ρυπογόνων αερίων και σωματιδίων που προέρχονται από κινητήρες εσωτερικής καύσης που προορίζονται για εγκατάσταση σε μη οδικά κινητά σχήματα»⁽²⁾.

1.2. Πράγματι η 6η «αιτιολογική σκέψη» έχει ως εξής:

«... πρέπει να θεσπιστεί το συντομότερο δυνατό νομοθεσία για τον έλεγχο των εκπομπών που παράγονται από κινητήρες γεωργικών ή δασικών ελκυστήρων και να επιβληθούν κανόνες και απαιτήσεις πλήρως συνεκτικοί με την παρούσα οδηγία και να διασφαλισθεί επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας ισοδύναμο με το επίπεδο που θεσπίζεται από την οδηγία.»

1.3. Τα «μέτρα κατά των εκπομπών ρυπογόνων αερίων και σωματιδίων που προέρχονται από κινητήρες προοριζόμενους για την πρόωση των γεωργικών ή δασικών ελκυστήρων» — αντικείμενο της υπό εξέταση «πρότασης» — εντάσσονται στο πλαίσιο των διαδικασιών ευρωπαϊκής έγκρισης των ελκυστήρων, που περιέχονται στην οδηγία-«πλαίσιο» 74/150/ΕΟΚ και στις 22 ειδικές οδηγίες.

1.4. Μεταξύ των 22 αυτών ειδικών οδηγιών η οδηγία 77/537/ΕΟΚ — που προβλέπεται στο Παράρτημα II της οδηγίας «πλαίσιο» — αφορά την ρύπανση που παράγεται από τους κινητήρες ντίζελ που προορίζονται για την πρόωση των γεωργικών ή δασικών ελκυστήρων έχει όμως ως αντικείμενο την αδιαφάνεια των αερίων που εκπέμπονται.

Αυτή η «πρόταση» οδηγίας περιλαμβάνει τώρα και άλλα μέτρα, και ειδικότερα για τις φυσικοχημικές εκπομπές, δηλαδή: «τα ρυπογόνα αέρια (μονοξείδιο του άνθρακος, υδρογονάνθρακες και οξείδια του αζώτου) καθώς και τα ρυπογόνα σωματίδια» (Παράρτημα I, 1.2).

1.5. Για το λόγο αυτό η οδηγία «πλαίσιο» 74/150/ΕΟΚ πρέπει να τροποποιηθεί, για να συμπεριλάβει στο Παράρτημα II και τους νέους αυτούς κανόνες.

2. Η «πρόταση» Οδηγίας

2.1. Η πρόταση οδηγίας θεμελιώνεται νομικά στο άρθρο 100Α στο βαθμό που εντάσσεται στα πλαίσια των κανόνων «προσέγγισης των νομοθεσιών» των κρατών μελών, που στην περίπτωση αυτή αφορούν την έγκριση των τροχοφόρων γεωργικών ή δασικών ελκυστήρων.

2.2. Η «πρόταση» οδηγίας επεκτείνει και στους γεωργικούς ή δασικούς ελκυστήρες τις διαδικασίες ελέγχου και τις ελάχιστες οριακές τιμές των ρυπογόνων αερίων και σωματιδίων που καθορίζονται στην οδηγία 97/68/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα «μη οδικά κινητά μηχανήματα».

2.3. Το «χρονοδιάγραμμα» (άρθρο 4) προβλέπει ότι τα κράτη μέλη:

- θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες διατάξεις έως την 31η Δεκεμβρίου 2000,
- εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές από την 1η Οκτωβρίου 2001,
- από την 1η Ιανουαρίου 2001 δεν μπορούν να αρνούνται την έγκριση ΕΚ εάν οι ρυπογόνες εκπομπές ανταποκρίνονται στις διατάξεις της οδηγίας,
- από την 1η Οκτωβρίου 2001 δεν μπορούν πλέον να χορηγούν την έγκριση ΕΚ εάν οι ρυπογόνες εκπομπές «δεν» ανταποκρίνονται στις διατάξεις της οδηγίας,
- από την 1η Οκτωβρίου 2003 απαγορεύουν την παροχή άδειας κυκλοφορίας σε ελκυστήρες με κινητήρες που δεν ανταποκρίνονται στην οδηγία.

2.4. Περαιτέρω μειώσεις των «οριακών τιμών» μπορούν να αποφασισθούν, εάν χρειαστεί, έως τα τέλη του 2006, μόνο βάσει κατάλληλων «μελετών και ερευνών που πρέπει να προωθηθούν ή να συνεχισθούν, σχετικά με τις υπάρχουσες ή προβλε-

⁽¹⁾ ΕΕ C 303 της 2.10.1998, σ. 9.

⁽²⁾ ΕΕ C 153 της 28.5.1996· ΕΕ L 59 της 27.2.1998, σ. 1.

πόμενες τεχνολογικά δυνατότητες και την ανάλυση της σχέσης κόστους/όφελους, προκειμένου να επιτραπεί η παραγωγή σε βιομηχανικό επίπεδο γεωργικών ή δασικών ελκυστήρων που να είναι σε θέση να σέβονται τις οριακές αυτές τιμές».

2.5. Μπορούν να προβλεφθούν από τα κράτη μέλη φορολογικά κίνητρα με σκοπό να προωθηθεί η παραγωγή κινητήρων που είναι σύμφωνοι με τις προδιαγραφές της οδηγίας.

3. Παρατηρήσεις

3.1. Η ΟΚΕ δέχεται θετικά την πρόταση οδηγίας η οποία για την έγκριση των κινητήρων και των ελκυστήρων θεσπίζει τις ίδιες προδιαγραφές ελέγχου με αυτές που έχουν υιοθετηθεί για τα μη οδικά κινητά μηχανήματα, όπως επίσης τις αντίστοιχες οριακές τιμές όσον αφορά τα επίπεδα εκπομπών, με τρόπο ώστε να «εξασφαλισθεί ένα ισοδύναμο επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος».

3.2. Χρονοδιάγραμμα

Όσον αφορά τις ημερομηνίες έναρξης της ισχύος και εφαρμογής των κανόνων η ΟΚΕ σε γενικές γραμμές έχει μία ρεαλιστική προσέγγιση και συνεπώς αποβλέπει στην εξασφάλιση της καταλληλότητας των ημερομηνιών και των προθεσμιών. Στην περίπτωση αυτή υφίσταται εξάλλου λογική σύνδεση με την οδηγία 97/68/ΕΚ (μη οδικά κινητά μηχανήματα) στην οποία γίνεται ρητή αναφορά και στα Παραρτήματα. Σχετικά μ' αυτό η ΟΚΕ περιορίζεται να συστήσει στην Επιτροπή να εξασφαλίσει σαφήνεια και ερμηνευτική βεβαιότητα, προκειμένου να αποφευχθούν οι επικαλύψεις των προθεσμιών.

3.3. Επισήμανση των κινητήρων

Ήδη στη «γνωμοδότηση» για την οδηγία 97/68/ΕΚ (μη οδικά κινητά μηχανήματα) η ΟΚΕ είχε επισημάνει το σχετικό πρό-

βλημα και είχε υποδείξει «να ληφθεί υπόψη περισσότερο η πραγματικότητα» (σημείο 4.6). Ανάλογη παρατήρηση πρέπει να γίνει και για αυτήν την «πρόταση» οδηγίας, σχετικά με τους κινητήρες των γεωργικών ελκυστήρων. Πράγματι η δέσμευση να τοποθετηθεί η συμπληρωματική επισήμανση «στο άνω τμήμα του κινητήρα» (Παράρτημα I, τμήμα 3, αριθμός 3) στην πράξη δεν διασφαλίζει με κανέναν τρόπο την άμεση ορατότητα, πράγμα που ακυρώνει τον ίδιο το στόχο αυτής της κύριας επισήμανσης. Για το λόγο αυτό η ΟΚΕ προτείνει τη διαγραφή της λέξης «άνω».

Ως εναλλακτική λύση, μπορεί να αντιμετωπισθεί για παράδειγμα το ενδεχόμενο τοποθέτησης ετικέτας στα πλάγια τζάμια ή στην πόρτα του οχήματος.

3.4. Καύσιμα

Το γεγονός ότι αυτή η «πρόταση» οδηγίας για τους γεωργικούς ελκυστήρες αναφέρεται στην οδηγία 77/537/ΕΟΚ έχει ως λογική συνέπεια τα καύσιμα αναφοράς — που πρέπει να χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο των ρυπογόνων εκπομπών — να είναι ακριβώς αυτά που αναφέρονται στο παράρτημα IV της ίδιας οδηγίας 97/68/ΕΟΚ για τα μη οδικά κινητά μηχανήματα. Τα καύσιμα αυτά έχουν παραχθεί ειδικά γι' αυτό τον τύπο μηχανημάτων.

Δεν πρέπει ωστόσο να παραγνωρισθεί το γεγονός ότι για τους γεωργικούς ελκυστήρες συνεχίζει να ισχύει και η οδηγία 77/537/ΕΟΚ σχετικά με τις εκπομπές καπνού (βλ. προηγ. σημείο 1.4) για την επαλήθευση των οποίων έχει θεσπισθεί (Παράρτημα 5) αντιθέτως η χρήση διαφορετικών καυσίμων αναφοράς. Ως προς αυτό η ΟΚΕ εκφράζει την ευχή να εκλείψει το συντομότερο δυνατό αυτή η ανωμαλία, με την ευθυγράμμιση των προδιαγραφών για τα καύσιμα αναφοράς που προβλέπονται από την οδηγία του 1977 με τις πιο προσαρμοσμένες στα σύγχρονα δεδομένα προδιαγραφές της οδηγίας για τα μη οδικά κινητά μηχανήματα του 1997 (για τις οποίες προβλέπεται η ημερομηνία 1/1/2001).

Βρυξέλλες, 27 Ιανουαρίου 1999.

Η Πρόεδρος

της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI